

som man maa betale, maa være stor, og har det kun afkastet en ubetydelig Sum, behøver Affindelsessummen kun at være ringe. Men Svaret paa det Spørgsmaal: Hvor stor har Fabrikens Fortjeneste af disse Statens Bestillinger været, er os fuldkomment ubekendt og kan ikke, saavidt jeg skjønner, paa nogen Maade komme til vor Kundskab. Jeg formoder, at det er gaaet Regjeringen med Hensyn hertil, som det er gaaet os, saa at den har maattet indlade sig paa Underhandlinger, og det Underhandlinger, der have maatte føres i længere Tid, og hvor man har begyndt med Fordringer, der stode langt fra hinanden, og har endt med at komme til en Overeenskomst, der, saavidt mig bekendt, er af den Betskaffen, at den er betydeligt billigere for Statskassen end det, som Eierne af Fabrikken oprindeligt have forlangt. Nu kunde det altsaa være, at de Underhandlere, Regjeringen har benyttet i denne Sag, ikke have naaet Alt, hvad de kunde og burde naae, og at den foreslaaede Affindelsessum er for stor. Men jeg maa spørge: hvorpaa skulle vi støtte et Skjon, som kunde vise dette? Naar man betænker, at den Affindelsessum, her er Tale om, svarer til en aarlig Indtægt af imellem 3 og 4,000 Rd., vil det, at man siger, at Summen er for stor, altsaa sige, at den Fortjeneste, Fabrikken har havt, i Gjennemsnit ikke kan anslaaes til 3—4000 Rd.; men det synes mig ikke sandsynligt, at dette skulde være Tilfældet, thi for det Første vil det jo sees, at Statskassen ved at indrette Fabrikken selv og bestyre den — hvilket jo i Almindelighed ikke antages for at være nogen billig Bestyrelse — dog mener at kunne tjene 9000 Rd. om Aaret. Dernæst troer jeg ogsaa, at man kan sige, at, naar Fabrikken, som det vil sees, har havt en aarlig Bestilling af 45,000 Rd., af hvilke dog maaffee kun omtrent $\frac{2}{3}$ kan betragtes som aldeles fiktive, saa er det ingenlunde Meget i Forhold til, hvad en saadan Fabrik kan fortjene, naar man derpaa regner en aarlig Fortjeneste af 3—4000 Rd. Dvertimod, de Mænd, som kjende den Fordeel, som en saadan Fabrik har af det Slags Ting, sige, at det er en overmaade moderat Fortjeneste. Jeg troer altsaa, det maa ind-

rømmes, at der ikke foreligger tilstrækkelige Data for os til at antage, at den Affindelsessum, her er bestemt, skulde være for høj. Men dertil kommer, at naar saadanne Forhandlinger have været førte, skal der meget klare Grunde til for at kunne fremsætte en saadan Paastand, thi der mangler det Grundlag, man maa have til at støtte Paastanden paa, og dette kommer først frem mellem dygtige Underhandlere, saasnart de komme til at tale med hinanden og prøve hinandens Paastande; først da kan der komme Noget ud deraf, men vi, som staae udenfor, have overmaade stor Banskellighed ved at bedømme Resultatet. Det forekommer mig imidlertid, at naar man sammenligner Affindelsessummens Størrelse med, hvad der maa have været den rimelige Fordeel for Fabrikken paa de Bestillinger, den har havt, og med de Ulemper, som kunne være forbundne dermed, maa det i det Hele erkendes at være en temmelig moderat Affindelsessum, her er Tale om, og jeg kan derfor ikke underkjende Regjeringen i dette Spørgsmaal. Regjeringen maa indtil en vis Grad kunne stole paa, at den, naar den i en saadan Underhandling kommer til et Resultat, der ikke altfor meget fjerner sig fra, hvad der maa synes rimeligt, vil blive støttet af Thinget, naar den kommer med et Forslag i saa Henseende. — Den ærede Ordfører gjorde en anden Indvending, nemlig den, at man ikke derved kom ud af Forholdet til Fabrikken. Den ærede Ordfører henlede Dmærksomheden paa en Sag, der ganske rigtigt staaer i Forbindelse dermed, nemlig det Forslag, som er stillet af Finantsministeren under Nr. 4 om at fiktive Staten Giendomsret til Gurre-So og Søerne i Teglstrops Hegn. Grunden, hvorfor Finantsministeren ønsker Baandene paa dem afløste, er vidtloftig fremstillet i Betænkningen, og det forekommer mig og vistnok ogsaa Enhver, som har læst Betænkningen, at Grundene til, at Finantsministeren maa ønske, at denne Afløsning finder Sted, ere aldeles indlysende. Men den ærede Ordfører havde Betæneligheder derved, Betæneligheder, som navnlig vare hentede deraf, at Vandkraften fra disse Søer kunde være af væsentlig Betydning for Fabrikken, idet nemlig Skjodet